

Curs 2008-09 Codi :23202 Assignatura : Intervenció psicopedagògica en els trastorns del desenvolupament

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Psicopedagogia, troncal , annual, 4art curs, 8 crèdits (7 ECTS)

Departament: Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

Professors: Àngels Mies

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura pretén formar l'alumnat per a la intervenció psicopedagògica en el camp de les necessitats educatives especials. Els principals objectius són els següents:

- 1-Detecció i diagnosi dels trastorns en el desenvolupament, principalment d'aquells que presenten necessitats educatives permanents al llarg del cicle vital de les persones i en la integració de l'individu a la vida social
- 2-Orientació psicopedagògica sobre la intervenció en l'àmbit educatiu, familiar i sociocomunitari
- 3-Criteris per a la recerca i la innovació educativa.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

BLOC I- ASPECTES INTRODUCTORIS

- Tema 1.El desenvolupament humà i els senyals de risc.
- Tema 2. Els trastorns del desenvolupament.

BLOC II- ELS DÈFICITS SENSORIALS

- Tema 3. La deficiència auditiva. El desenvolupament de la criatura sorda en la primera infantesa. L'assessorament i la intervenció familiar.
- Tema 4. Desenvolupament cognoscitiu, lingüístic i socioafectiu de les persones sordes.
- Tema 5. La intervenció en la integració escolar i social de l'alumnat amb deficiència auditiva.
- Tema 6. La deficiència visual. Bases psicopedagògiques per a la intervenció.

BLOC III- ELS TRASTORNS GENERALITZATS DEL DESENVOLUPAMENT

- Tema 7.Trastorn autista. Diagnosi diferencial. La intervenció en la interacció i la comunicació
- Tema 8.Trastorn d'Asperger. Diagnosi diferencial. Pautes d'intervenció.

BLOC IV-ELS TRASTORNS PER DÈFICIT D'ATENCIÓ

- Tema 9. Aspectes introductoris
- Tema 10. La intervenció educativa en els trastorns per dèficit d'atenció.

BLOC V-ELS TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA

- Tema 11. Característiques clíniques. Avaluació
- Tema12. Bases per a la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària. Intervenció específica en l'àmbit clínic i psicopedagògic.

BLOC VI-LES SÍNDROMES D'ETIOLOGIA GENÈTICA:LES ALTERACIONS CRÒMOSÒMIQUES

- Tema 13. Síndrome de l'X fràgil
- Tema 14 Síndrome de Williams
- Tema 15 Síndrome de Prader Willy

BLOC VII-ELS DÈFICITS MOTRIUS

- Tema 16: La paràlisi cerebral. Classificació. Característiques

- Tema 17. Les tècniques de comunicació alternativa i augmentativa

BLOC VIII: LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA EN SITUACIÓ DE RISC SOCIAL

- Tema 18: Prevenció i procés d'intervenció psicosocial

3. Avaluació

Es proposen dues modalitats d'avaluació

*Modalitat A) Dues proves objectives d'elecció múltiple, eliminatòries de matèria que es basaran fonamentalment en:

Continguts impartits a classe
Documents complementaris
Continguts de les exposicions
Anàlisi dels documents audiovisuals

Per a poder fer el promig de nota final, s'haurà d'haver obtingut una puntuació de 5 a cadascuna o bé un mínim de 5,5 en una part i un 4,5 en l'altra part.

En cas de no superar-se aquestes proves, l'estudiant es podrà presentar a una prova final objectiva d'elecció múltiple de tota la matèria de l'assignatura.

* Modalitat B)

Consisteix en realitzar la proposta descrita a la modalitat A) i la realització d'un treball sobre un cas pràctic. Si s'opta per a aquesta modalitat, el promig de les dues proves eliminatòries de matèria es permet a partir d'una puntuació de 4 en alguna d'elles. La nota final de l'assignatura serà la següent:

80%nota final obtinguda a la proves d'elecció múltiple + nota treball i exposició
(fins a 3 punts).

*Independentment de la modalitat d'avaluació elegida, l'estudiant haurà de realitzar una síntesi bibliogràfica sobre un tema del programa que haurà d'exposar a classe. Aquesta activitat és una condició OBLIGATÒRIA per a poder ser avaluat i avaluada de l'assignatura.

Les característiques d'aquesta revisió, del treball optatiu i de les proves objectives s'especificaran degudament a classe.

Puntualment, es realitzaran activitats docents a classe, el lliurament de les quals pot contribuir a ponderar la nota final de l'assignatura.

4. Fonts d'informació bàsica

Lectura de dos dossiers, un per a cada semestre.

Bibliografia recomanada

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION (2002). DSM-IV-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (Texto Revisado). Barcelona: Masson

AMIGO, I. (2003) La delgadez imposible Paidós. Barcelona

ANGULO, A. ; BLANCO, J.L. y MATEO, F. (1997) Audioprótesis : Teoría y Práctica. Editorial Masson . Barcelona

BARKLEY R.A. (2002) Niños hiperactivos. Cómo comprender y atender sus necesidades especiales .Barcelona. Paidós

BARUDY, J. & DANTAGNAN, M. (2005). Los buenos tratos a la infancia. Gedisa.

BASIL,C. SORO-CAMATS, E. I ROSELL, C. (1998) Sistemas de signos y ayudas técnicas para la comunicación aumentativa y la escritura. Principios teóricos y aplicaciones. Barcelona. Masson.

- BUSTO, C. (1988) Reeducación del habla y del lenguaje en el paralítico cerebral CEPE.
- CABALLO, V. (DIR.) (2006) Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Estrategias de evaluación, problemas infantiles y trastornos de ansiedad. Madrid. Pirámide.
- CABALLO, V. i SIMON, M.A. (2001) Manual de psicología clínica infantil y del adolescente. Trastornos generales. Madrid. Pirámide
- CABALLO, V. (2002) Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos. Trastornos . Madrid. Siglo XXI
- COLL, C. ; PALACIOS, J y MARCHESI, A. (1995) Desarrollo Psicológico y Educación, II. Alianza Psicología. Madrid.
- DE PAÚL, J; ARRUABARRENA, M. I. (1996): Manual de protección infantil. Masson
- DELVAL, J. (1994) El desarrollo humano. Siglo Veintiuno de España Editores, S.A. Madrid.
- DÍAZ AGUADO, Mª JOSÉ, ROYO GARCÍA, P. BARAJA, A. Programas para favorecer la integración escolar de niños ciegos: investigación ONCE (1995)
- DOMENECH, E. i altres (1995) Actualizaciones en Psicopatología infantil (0-5 años) Promociones y Publicaciones Universitarias. PPU Barcelona
- DOMÈNECH-LLABERIA, E. I JANÉ, M.C. (1998). Actualizaciones en Psicopatología Infantil (II) (de cero a seis años). Bellaterra: Publicaciones de la UAB.
- F.I.A.P.A.S. (2004) Manual básico de formación especializada sobre discapacidad auditiva. Madrid
- FERNANDEZ BALLESTEROS, R. (1992) Introducción a la Evaluación Psicológica. Pirámide.
- FURTH, G.H. (1966) Thinking without language: psychological implications of deafness. Free Press. New York. Traduc. Castellana: Pensamiento sin lenguaje. Implicaciones psicológicas de la sordera. Marova, 1981. Madrid.
- GALLARDO, M.V.; SALVADOR, M.L. (1994) Discapacidad motórica, aspectos psicoevolutivos y educativos. Aljibe.
- GARANTO, J. i PAULA, I (2003) L'alumnat amb trastorns generalitzats del desenvolupament: l'espectre autista i les psicosis. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.
- GARCIA SANCHEZ, J.N. (1999) Intervención psicopedagógica en los trastornos del desarrollo. Pirámide, Madrid.
- GISTAL (2002) L'alumnat sord a les etapes infantil i primària. Servei de Publicacions de la UAB. Bellaterra
- LAFFON, JC. (1987) Los niños con déficit auditivo. Masson, Barcelona
- LEONHARDT, M (1992) El bebé Ciego. Primera Atención. Un enfoque psicopedagógico. Masson, ONCE, Barcelona
- LÖWE, (1992) Detección, diagnóstico y tratamiento temprano en los niños con problemas de audición. Panamericana, Buenos Aires.
- LUTTERMAN, D. (1979) Counseling Parents of Hearing-Impaired Children. Little, Brown and Company (Inc.) USA. Trad. Castellana: (1985) El niño sordo. Como orientar a sus padres. La Prensa Médica Mexicana, S.A. México.
- MARCHESI, A. (1987) El desarrollo psíquico y lingüístico del niño sordo. Alianza Psicología.

MÉNDEZ F.X.; ESPADA,J.P. i ORGILÉS,M. (coord.) (2006) Terapia psicológica con niños y adolescentes. Estudio de casos clínicos. Madrid. Piràmide.

MOLINA, S. (1995) Deficiencia mental. Aspectos psicoevolutivos y educativos Aljibe

MUÑOZ, A. (Coord.)(1996). Bases para la intervención psicopedagógica en trastornos del desarrollo. Ed. Universidad de Málaga.

ORJALES, I. I POLAINO, A. (2002) Programas de intervención cognitivo conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad CEPE. Madrid.

ORJALES,I (1999) Déficit de atención con hiperactividad. CEPE. Madrid.

PERELLÓ J. y et al. (1973) Exploración Fonoaudiológica. Científico Médica, Barcelona.

PINTANEL BASSETS, M.(2004) Tècniques de relaxació creativa i emocional Ed. Thomson, Madrid

RAICH, R.M. (2000) Imagen corporal. Pirámide. Madrid.

RAICH, R.M. (1994) Anorexia y bulimia. Trastornos alimentarios.Pirámide. Madrid

RODRÍGUEZ-SACRISTÁN, J. (1995). Manual de psicopatología del niño y del adolescente. Sevilla: Publicaciones de la Universidad de Sevilla.

ROSA,A.; OCHAITA, E. Psicología de la ceguera. ALIANZA. Madrid, 1993

SALDAÑA, C. (2001) Detección y prevención en el aula de los problemas del adolescente. Pirámide. Madrid

SILVESTRE, N. y SOLÉ, M.R. (1993) Psicología Evolutiva : Infancia y preadolescencia. CEAC. Barcelona.

SILVESTRE, N. et al . (1998) Sordera, Comunicación y Aprendizaje. Masson. Barcelona.

STANTON, M. (2001) Convivir con el autismo: una orientación para padres y educadores Paidós. Barcelona

TORRES, S. ; RODRIGUEZ, J.M. ; SANTANA, R. y GONZALEZ, A.M. (1995). Deficiencia auditiva. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Aljibe. Málaga.

TORO, J. (1997) El cuerpo como delito Madrid. Ediciones Ariel

TORO,J. Anorexia nerviosa. Martínez Roca, 1987

